

„... často jsem si již alespoň řekl, že kdyby bylo do Paříže jen tak daleko jako z Letek do Žalova, že bych k Vám přišel často s prosíkem, abyste mi přeladila náladu.“, napsal malíře její budoucí manžel MUDr. Jan Fischer v jednom z mnoha milostných dopisů, které si psali v době jejího studijního pobytu v Paříži v letech 1913–1914. Narážel tím na schůzky v Žalově během plenérů se studenty Uměleckoprůmyslové školy vedených Jakubem Schikanederem, kam za ní na koni Janínek, jak ho ráda oslovovala, zajížděl z Libčic-Letek.

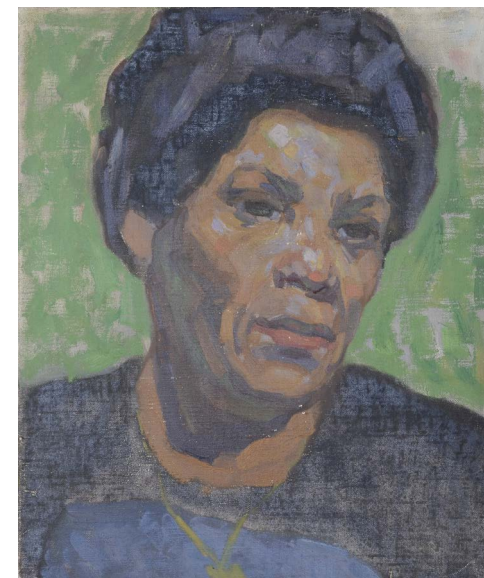

Marie Fischerová-Kvěčová se narodila 24. března 1892 v Kutné Hoře Marii Kvěčové, rozené Zuvačové, a Otmaru Kvěchovi, budoucímu intendantovi Národního divadla. Rodina se záhy přestěhovala do Prahy, kde Marie navštěvovala měšťanskou dívčí školu na Královských Vinohradech, jejímž ředitelem byl Karel Václav Rais, a kde byla žačkou spisovatelky Marie Gebauerové. Talentovaná dívka byla v roce 1906 přijata na Uměleckoprůmyslovou školu, kde studovala u již zmiňovaného Jakuba Schikanedera, Emilie Krostové a Josefa Schussera. S blízkou přítelkyní a spolužačkou Boženou Vohánkovou odcestovala v roce 1913 na původně plánovaný dvouletý studijní pobyt do Paříže, jenž však byl zkrácen vypuknutím první světové války. Podnět k cestě dala Zdenka Braunerová, na jejíž doporučení dívky v Paříži navštěvovaly večerní školu Colarossi. Marie Fischerová-Kvěčová měla možnost se seznámit se soudobými uměleckými

směry a se sbírkami umění a vytvořila zde značnou část svých maleb, portrétů a žánrových obrazů z Paříže a okolí.

Po návratu z Paříže se provdala za MUDr. Jana Fischera, gynekologa a porodníka, který měl pro emancipovanou umělkyni neobyčejné pochopení. Ze šťastného svazku se narodily tři děti, Marie, Jan a Jelena. Nejprve bydleli v Praze, později se přestěhovali do vily Sakrabonie v Černošicích, kde v podkrovním ateliéru s terasou Marie Fischerová-Kvěčová tvořila. Do světa dětí malířka nejprve vstoupila při návštěvách manžela v porodnici, a posléze se jí plně otevřel s jejími vlastními dětmi. Vytvořila úctyhodný počet ilustrací ke knížkám pro děti, z nichž některé textově koncipovala sama, často vycházejíc z lidových říkadel a písní. První kniha Naším dětem vyšla v roce 1916 a nese jasně poznávací znaky většiny následujících titulů: precizní zpracování ilustrací, značná péče věnovaná grafice a nezaměnitelná podoba předsádek, jejichž náměty se někdy prolínají s vlastními návrhy látek, inspirovanými lidovými motivy v duchu českého svérázu.

Inspirace lidovým prostředím postupuje tvorbou Marie Fischerové-Kvěčové ve všech směrech. Po celý život s rodinou podnikala

národopisné výpravy nejen na Moravu a na Slovensko, ale i do Bulharska, Jugoslávie či na Zakarpatskou Ukrajinu. Díky tomuto intenzivnímu zájmu vznikla celá řada národopisných studií a skic vynikající kvality a výpovědní hodnoty, ve kterých autorka navazovala na práce Josefa Mánesa, Mikoláše Alše, Joži Uprky a dalších. Se stejným zápalem a podobně systematicky se Marie Fischerová-Kvěčová věnovala kresbě a malbě rostlin. Vznikl tak rozsáhlý soubor akvarelů provedených s téměř vědeckou přesností, které však zároveň vynikají něhou a půvabem.

Marie Fischerová-Kvěčová se etablovala také jako textilní a módní návrhářka. První zkušenosti s užitým uměním získala na Uměleckoprůmyslové škole, a to jak v návrzích (nejen textilních), tak v realizacích kostýmů na školní plesy. Později začala pracovat – nepochybně i díky vlivu rodinného prostředí – pro pražské družstvo Záduha, zaměřené na zhotovování a prodej rukodělných předmětů a textilních výrobků tradičními postupy, jehož spoluzakladatelkou byla malířčina matka Marie Kvěčová. Pro Záduhu Marie Fischerová-Kvěčová navrhovala především dámské šaty a série dětského oblečení. Její návrhy se nesly v duchu tzv. českého svérázového hnutí, které hledalo cesty k využívání tradičních lidových motivů soudobým způsobem.

Oděv měl reagovat na změny v životním stylu i módních trendech, být dokonale funkčním a pohodlným, ale zároveň si měl podržet národní ráz. Svérázové hnutí zaznamenalo několik vln, jež měly různý charakter, vždy však demonstrovaly národní identitu. Ve 20. letech minulého století to byla manifestace příslušnosti k nově vzniklému státu, ve druhé polovině 30. let a ve 40. letech pak reakce na pocity národního útisku. Přesně v době, kdy byl v německy mluvícím prostředí prosazován dirndl jako tzv. alpský svéráz, sílila touha po české identifikaci. Ve 30. letech vypsal renomovaná textilní firma Sochor ve Dvoře Králové soutěž na svérázové tisky, ve které Marie Fischerová-Kvěčhová výrazně uspěla. Výsledkem byly potiskované bavlněné tkaniny zvané šohajky, vyráběné podle jejích návrhů.

Celý život se pohybovala výhradně se skicákem v ruce a zaznamenávala běžné okamžiky a momentky. Kromě zmiňovaných okruhů měleckého zájmu byla nadšenou sběratelkou hraček, historického textilu a obuvi, vytvořila papírové vystřihovací betlémy, věnovala se reklamní tvorbě apod. Jako křesťansky orientovaná buržoazní umělkyně se po únoru 1948 neměla možnost realizovat, cenzurov mnoho z jejího díla neprošlo, v 50. letech vyšlo několik pohádek na diafilmech, dále dětské kostky, kalendáře, pohledy. Marie Fischerová-Kvěčhová zemřela 2. června 1984 ve věku 92 let.

V celém díle Marie Fischerové-Kvěčhové nejsilněji rezonuje láska k dětem, k lidové kultuře a k přírodě, tyto silné inspirační zdroje spolu s typickým rukopisem dotvářejí obraz díla malířky, která měla ráda život a tímto prizmatem ho pak zobrazovala. V okolí Roztok se objevila jako mladá a nadaná studentka a zpět do Roztok se vrací ukázka jejího celoživotního díla.

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, p. o.
Zámek 1, 252 63 Roztoky

Otevřeno: st – ne 10 – 18h
www.muzeum-roztoky.cz

Středočeský kraj

MARIE FISCHEROVÁ KVĚCHOVÁ

známá i neznámá...

8. 12. 2016 – 26. 3. 2017

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy